

BILTEN

DVE NEDELJE U SVETU ENERGETIKE

Eurogas: Uskraćen energetska suverenitet zemalja

Poslanici EP utvrdili ambiciozne ciljeve za čistije i efikasnije korišćenje energije

Evropska komisija: Plan aktivnosti radi zaštite čovekove sredine

Rekordne duge pozicije u trgovanju naftom znak za uzbunu

SADRŽAJ

Poslanici EP utvrdili ambiciozne ciljeve za čistije i efikasnije korišćenje energije.....	OVDE
Eurogas: Višestruko štetne posledice promena Direktive o gasu.....	OVDE
Sud pravde: Vanredne zalihe prirodnog gasa mogu se čuvati i u inostranstvu.....	OVDE
Bloomberg: Jača snaga Rusije na evropskim tržištima prirodnog gasa	OVDE
Regulativa o podeli napora – ambasadori usvojili privremeni sporazum	OVDE
Arijas Kanjete predlaže da 20% EU budžeta za inostranstvo ide u zaštitu klime.....	OVDE
Evropska komisija: Plan aktivnosti radi zaštite čovekove sredine.....	OVDE
Euractiv: EU predlozi za obnovljivu energiju podrivaju cirkularnu ekonomiju?.....	OVDE
Virtuelne valute zahtevaju veliku potrošnju električne energije.....	OVDE
Reorganizacija najstarijeg energetskeg regulatora	OVDE
Grčka elektroprivreda kupuje EDS, trgovca električnom energijom.....	OVDE
Počela gradnja prijemnog terminala Turskog toka na kopnu Turske	OVDE
Gasprom dobio dozvolu i za drugu cev Turskog toka	OVDE
Rekordne duge pozicije znak za uzbunu - upozoravaju konsultanti.....	OVDE
OKTA pretil napuštanjem Makedonije?	OVDE
Cvijanović: Metodologija na nivou BiH – tarifiranje gasa na nivou entiteta	OVDE
Ina obustavila isporuku gasa Petrokemiji	OVDE

Poslanici EP utvrdili ambiciozne ciljeve za čistije i efikasnije korišćenje energije

STRAZBUR - Poslanici Evropskog Parlamenta spremni su da pregovaraju sa ministrima EU o obavezujućim ciljevima povećanja energetske efikasnosti za 35%, a udela obnovljivih izvora u ukupnom energetsom miksu za 35% do 2030. godine. Parlament je u prošli utorak odobrio predloge svojih referentnih komisija za obavezujuće ciljeve na nivou EU od 35% poboljšanja energetske efikasnosti, najmanje 35% udela energije iz obnovljivih izvora u bruto finalnoj potrošnji energije i 12% udela energije iz obnovljivih izvora u transportu do 2030. godine.

Da bi se ispunili ti opšti ciljevi, od članica EU se traži da odrede svoje sopstvene nacionalne ciljeve, koji će biti nadgledani i ostvarivani u skladu sa nacrtom zakona o upravljanju Energetskom unijom.

Što se tiče cilja energetske efikasnosti, on bi trebalo da se razmatra na osnovu projektovane potrošnje energije u 2030. godine prema modelu PRIMES (simuliranje potrošnje energije i sistema snabdevanja energijom u EU).

Vezano za cilj udela OIE u ukupnom energetsom miksu, zemljama članicama će pod određenim uslovima biti odobreno odstupanje za najviše 10%

Svaka država članica će 2030. godine morati da obezbedi da 12% energije koja se troši u transportu dolazi iz obnovljivih izvora. Doprinos takozvanih "biogoriva" prve generacije (napravljen od hrane i krmnih biljaka) trebalo bi da bude ograničen na nivoe iz 2017. godine, sa maksimalno 7% u putnom i železničkom transportu. Poslanici EP-a su se takođe izjasnili za zabranu upotrebe palminog ulja počev od 2021.

Udeo naprednih biogoriva (koji imaju manji uticaj na korišćenje zemljišta od onih zasnovanih na prehrambenim kulturama), obnovljivih transportnih goriva nebiološkog porekla, fosilnih goriva na bazi otpada i obnovljive električne energija u transportu moraće da iznosi najmanje 1,5% u 2021., da bi porastao na 10% 2030.

Do 2022. godine, 90% benzinskih stanica duž puteva Transevropskih mreža trebalo bi da budu opremljene punjačima električne energije velike snage za električna vozila.

Poslanici EP-a izjasnili su se za šeme podrške za obnovljivu energiju iz biomase kako bi se izbeglo podsticanje neodrživog korišćenja biomase za proizvodnju energije ukoliko postoje bolje industrijske ili materijalne namene, pošto bi se ugljenik zarobljen u drvetu emitovao ako bi se sagorevao za potrebe grejanja. Za proizvodnju energije, dakle, prioritet treba dati sagorevanju drvnog otpada i ostataka.

Najzad, Parlament želi da osigura da potrošači koji proizvode električnu energiju u svojim domovima imaju pravo da je koriste i da instaliraju sisteme za skladištenje bez plaćanja naknada ili poreza.

Od država članica se takođe traži da procene postojeće prepreke za potrošnju energije proizvedene u sopstvenim prostorijama potrošača, kako bi se promovisala takva potrošnja, i osiguralo da potrošači, posebno domaćinstva, ne podležu neopravdanim procedurama i neopravdano nametnutim uslovima.

Eurogas: Višestruko štetne posledice promena Direktive o gasu

BRISEL – Reagujući na predlog evropske komisije od 8. novembra 2017. godine o promenama Direktive 2009/73/EC (Direktiva o prirodnom gasu), koje se odnosi na zajednička pravila za unutrašnje tržište prirodnog gasa, Udruženje evropske gasne privrede, Eurogas zatražilo je odlaganje ovog postupka, sve dok njegovi efekti u potpunosti ne sagledaju uzimajući u obzir mišljenje svih zainteresovanih strana.

Eurogas, koji zastupa interese 43 evropskih igrača na tržištu gasa, ocenjuje da će predlog Komisije verovatno izazvati štetne posledice u nekoliko oblasti.

"Predlog stvara prepreke postojećim gasovodima koji ulaze u Evropsku uniju, kao što su Medgaz (Alžir-Španija), TransMed (Tunisia-Italija), Zeleni tok (Libija-Italija), Magreb-Europe pipeline (Maroko-Španija) i time uvećava rizike za sigurnost snabdevanja u EU, sigurnost ulaganja za projektante i operatore, kao i na šire trgovinske i geopolitičke odnose između EU i trećih zemalja. Regulatorni režimi za te gasovode osetno se razlikuju jednu od drugih i važećeg za EU.

Regulatorna nesigurnost za postojeće gasovode i nepouzdana politika sa susedima

Dok predlog predviđa dozvole državama članicama da kod postojećih gasovoda mogu da odstupe od Direktive o gasu, uslovi za takva odstupanja nisu navedeni. Ovo stvara situacije neizvesnosti za projektante i korisnike i podjednako potkopava ugovorna prava i obaveze. Predlog sadrži dve retroaktivne promene koje zahtevaju odstupanje, što može biti dugotrajan proces sa neizvesnim ishodom, konstatuje Eurogas pa vremensko ograničenje ovih derogacija praktično veže ruke investitorima u ove kapitalno izuzetno skupe projekte. Štaviše, jednom kada je isteklo odstupanje, postojeći međuvladini sporazum sa trećom zemljom će možda zahtevati nove pregovore, sa svim rizicima mogućeg neuspeha. Kompanije koje se ne budu uskladile sa Direktivom o gasu po isteku odstupanja, pre okončanja pregovora o međudržavnom sporazumu, rizikuju ogromne novčane kazne do 10% vrednosti godišnjeg prometa. Slične rizike izaziva i za nove cevovode kao što su EastMed (Izrael-Grčka) ili projekti gasovoda koji dovode gas iz

Kaspijskog regiona u EU su slični," navodi Eurogas u svom mišljenju. I bez promena koje predlaže Komisija,

potrebno je nekoliko godina za formiranje finansijskog, političko, regulatornog i pravnog okvira za postizanje dogovora za nove gasovode između projekatanta i zemalja kroz koje će ići trasa, ukazuje Eurogas.

Produženje primene Direktive o gasu na gasovode ka i iz trećih zemalja može favorizovati projekte za uvozni utečnjeni prirodni gas (LNG) u odnosu na uvozni cevovodni gas, jer za LNG regasifikacione terminale u EU generalno nisu potrebni sporazumi sa trećom zemljom, navodi dalje Eurogas.

Energy Union ili nacionalni suverenitet?

Mogu li države Evropske unije da razvežu ovaj čvor?

Preuzet i adaptiran naslov teksta konsultanta za regulatorna pitanja GPLUS o evropskoj energetskej politici

Pravna pitanja – suverenitet dvostruko pogođen

U pravnom smislu, primenu Direktive o gasu u EZZ treba pažljivo proceniti na osnovu potencijalnog nesklada sa Konvencijom Ujedinjenih nacija o pravu mora (UNCLOS).

Suverenitet država članica na osnovu člana 194 (2) Ugovora o funkcionisanju Evropske unije (TFEU) je dvostruko pogođen: (1) oduzimanjem prava da odrede svoj izbor između različitih izvora energije i opštu strukturu svog snabdevanja energijom i (2) lišavanjem mogućnosti da samostalno pregovaraju o bilateralnim međuvladinim ugovorima sa trećim zemljama izvoznicima, navodi Eurogas.

Osim toga, neki međuvladini ugovori će morati da budu pregovarani od strane EU, zbog toga što će Direktiva o gasu sada da se primenjuje u području koje ranije nije bilo regulisano od strane EU. Drugim rečima, ukoliko ne bude odstupanja od primene Direktive, ili je ono isteklo (za postojeće gasovode), ili nema izuzeća (za nove gasovode), zemlje članice neće moći da odstupe od zakonodavstva EU putem bilateralno dogovorenih međuvladinih ugovora.

Ova dva pitanja pogoršavaju investicionu sigurnost u zemljama članicama i u najgorem slučaju mogu navesti investitora da odustane od projekta ako ne prihvati novi regulatorni režim, ili da ulazi u pregovore o međuvladinom ugovoru, konstatuje Eurogas.

Nedoslednost argumenata Komisije

Najzad, Eurogas konstatuje da nedoslednost argumenata Komisije sadržanih u predlozima, dodatno slabi tačke na kojima su oni zasnovani. „Komisija tvrdi da su predložene izmene i dopune Direktive o gasu 'neophodne za stvaranje integrisanog tržišta gasa u EU', ali istovremeno ne objašnjava na koji način će predlog rešiti problem neprimene Trećeg energetskeg paketa u državama članicama, niti uticaj koji na to odsustvo implementacije stvara trenutno nesprovođenje postulata Direktive o gasu na gasovode iz trećih zemalja. Na primer, predlog Komisije otvara pitanje kakve bi koristi doneo spoljni gasovod koji je potpuno usklađen sa Direktivom o gasu, ako prolazi preko teritorije zemalja članica koje, na primer, ne nude mogućnost operaterima koji koriste taj gasovod da prodaju gas u tim zemljama, konstatuje Eurogas.

Sud pravde: Vanredne zalihe prirodnog gasa mogu se čuvati i u inostranstvu

LUKSEMBURG – „Zemlje članice ne mogu zahtevati od snabdevača da isključivo na nacionalnoj teritoriji čuvaju vanredne zalihe prirodnog gasa, potrebne za da ispune obaveze obuhvaćene propisima EU o sigurnosti snabdevanja gasom. One, doduše, mogu proširiti grupu kupaca za koje se snabdevanje gasom štiti u kriznim situacijama pomenutim u toj regulativi, pod uslovom da su u skladu sa uslovima propisanim u uredbi,“ **saopštio** je Sud pravde Evropske unije u presudi objavljenoj 20. decembra.

Italijanska kompanija Eni i njena francuska filijala Eni Gas & Power France, kao i unija privatnih snabdevača gasom u francuskoj UPRIGAZ, zatražile su od Državnog saveta Francuske da anulira vladinu uredbu koja, kako su oni tvrdili, narušava propis EU o sigurnosti snabdevanja gasom.

Te kompanije navode, prvo, da se uredbom nepropisno proširuje definicija "zaštićenih kupaca" i na one van zemlje, priključene na distributivnu mrežu koji u ugovorima nisu prihvatili odredbu neprekidnog snabdevanja i da ti potrošači nisu nužno mali i srednji potrošači. Definicija „zaštićenih kupaca“ je značajna jer nameće niz obaveza snabdevačima gasom da obezbede u kriznim periodima sigurnost snabdevanja najugroženijim potrošačima.

Pored toga, pomenute kompanije tvrde da se od dobavljača uredbom zahteva da u Francuskoj poseduju dovoljne količine prirodnog gasa, kako bi se obezbedio kontinuitet u snabdevanju tim energentom, što podrazumeva, u suštini, da se 80% njihovih prava skladištenja mora biti na nacionalnoj teritoriji.

Državni savet je zatražio tumačenje Suda pravde po ovom pitanju, ova vrhovna sudska institucija u EU je konstatovala da zakonodavstvo koje zahteva od dobavljača prirodnog gasa da drže dovoljno zaliha nužno i isključivo na nacionalnoj teritoriji nije u skladu sa propisom, jer se ovim nadležnim organima zabranjuje da uzimaju u obzir isključivo infrastrukturu koja se nalazi na nacionalnoj teritoriji.

Bloomberg: Jača snaga Rusije na evropskim tržištima prirodnog gasa

LONDON - Uprkos višegodišnjih nastojanja Evropske unije, prisustvo, snaga i uticaj Rusije na evropskim tržištima gasa ne slabi, već jača, konstatuje **Bloomberg** u analizi objavljenoj sa ulaskom u 2018. godinu. Od intervencije Rusije u Ukrajini 2014. godine, što je vodilo zaoštavanju odnosa Zapada i Rusije, do uvođenja sankcija i recipročnog odgovora Moskve, evropski uvoz ruskog gasa uvećan je za 25 odsto, ostavljajući u magli retoriku Brisela o diversifikaciji izvora snabdevanja ovim energentom.

Deo objašnjenja leži i u činjenici da proizvodnja prirodnog gasa u Evropi nastavlja da opada, što je prostor u koji odmah uskače Rusija. U isto vreme, potpredsednik Gasproma Aleksandar Medvedev kaže za Bloomberg da se očekuje poskupljenje uglja u 2018., što će ruski gas učiniti još konkurentnijim.

Paralelno, američki LNG pokušava da izgradi poziciju *game changer-a* na evropskom tržištu, ali za sada ta bučno promovisana strategija ostaje na marginama. Tim pre jer je Gasprom učinio neke značajne ustupke evropskim kupcima – fleksibilniji sistem plaćanja, na primer, kao i odustajanje od indeksiranja cena gasa prema kretanju vrednosti nafte, tamo gde su to klijenti zahtevali.

Bloomberg navodi da Moskva međutim ni LNG ne želi da prepusti Amerikancima, što pokazuje nedavno inaugurisan Novatekov Yamal LNG projekat na ruskom Arktiku – ogroman izvozni terminal uza utečnjeni prirodni gas vredan 27 milijardi dolara, pozicioniran tako da se može snabdevati kako evropsko, tako i azijsko tržište.

Dodatni prodor ruskog gasa na evropsko tržište doneće druga cev gasovoda Severni tok, koju Bloomberg smatra izvodljivom, zbog podrške Nemačke tom projektu. Agencija konstatuje da dominacija ruskog gasa na ovom tržištu ne mora poremetiti energetska bezbednost, jer Gasprom već pokazuje fleksibilnost u odnosima sa kupcima, pošto u situaciji pojave novih snabdevača želi da održi konkurentnost u svoj ideo na evropskom tržištu. Prema poslednjim procenama reprezentativnog analitičkog tima BP-a, ideo Rusije na evropskom tržištu gasa će porasti do 2035. na 40 odsto, sa sadašnjih 30 odsto.

Regulativa o podeli napora – ambasadori usvojili privremeni sporazum

BRISEL – Evropska unija je na nivou ambasadora dala prošle srede podršku nacrtu sporazuma koji su utvrdili estonsko predsedništvo i Evropski parlament u decembru 2017. godine o regulativi o podeli napora. Nacrt te regulativa određuje obavezujuće ciljeve smanjenja emisija za zemlje članice u sektorima koji nisu obuhvaćeni EU sistemom trgovanja dozvolama za emisije ugljen-dioksida (EU ETS) za period 2021.-2030. Smisao regulative je da obezbedi da bude ostvaren cilj smanjenja emisija za ne-ETS sektore od 30% do 2030., u odnosu na nivoe iz 2005., uključujući zgradarstvo, poljoprivredu, upravljanje otpadom i transport (izuzimajući avio i međunarodnu plovidbu). europa.eu

Arijas Kanjete predlaže da 20% EU budžeta za inostranstvo ide u zaštitu klime

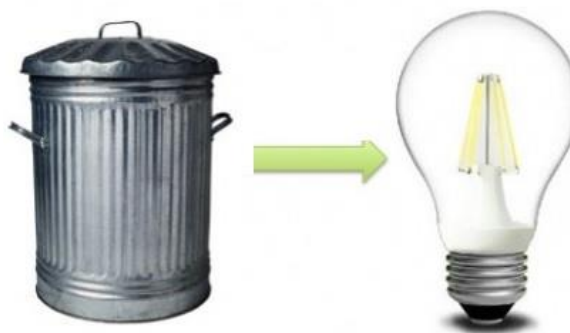
BRISEL – Evropski komesar za klimatsku politiku i energiju Migel Arijas Kanjete založio se za povećanje finansiranja borbi protiv klimatskih promena, predlažući da 20 odsto troškova EU namenjenih inostranstvu bude usmerena na klimatske projekte. U govoru pred Evropskim ekonomskim i socijalnim komitetom, prošle srede, Arijas je ipak upozorio da javna sredstva ne smeju da budu glavni izvor formiranja godišnjeg budžeta od 100 milijardi dolara koji su ekonomski jače države obećale za investiranje u obnovljive izvore i projekte ograničenja klimatskih promena u zemljama u razvoju. Euractiv

Evropska komisija: Plan aktivnosti za pomoć zemljama članicama radi zaštite čovekove sredine

BRISEL – Evropska komisija usvojila je 19. januara opipljive mere pomoći javnim vlastima u zemljama članicama za promovisanje, nadzor i usklađivanje sa ekološkim pravilima EU o aktivnostima koje mogu izazvati zagađenje ili štetu čovekovoј okolini. Mere će omogućiti industriji, komunalnim preduzećima, poljoprivrednicima i drugima da bolje slede postojeća pravila u ovoj oblasti, prenosi portal Evropske komisije, europa.eu. Devet pravaca akcije, koji će biti primenjeni tokom ove i iduće godine, imaju cilj da pomognu inspekcijama i pravnicima da kombinuju snage, ojačaju profesionalno usavršavanje i informisanje zemljama članicama i učesnicima u tom segmentu regulatorne politike.

Zašto EU predlozi za obnovljivu energiju podrivaju cirkularnu ekonomiju?

BRISEL- EU Direktiva o obnovljivoј energiji je do danas ostala ključna prepreka ostvarenju zacrtanih ciljeva upravljanja otpadom, piše Euractiv. Portal navodi da EU, ako ozbiljno misli da realizuje planiranu tranziciju ka cirkularnoј ekonomiji, neizostavno mora da preko potsticajnih šema za obnovljivu energiju ohrabri razdvajanje sakupljanja od recikliranja. Evropski parlament i Savet Evrope bi mogli da usvoje odstupanje od Direktive kako bi eksplicitno isključili bilo kakvu finansijsku podršku procesuiranju otpada-u-energiju od mešovitoг komunalnog otpada.

Drugo, mogli bi uspostaviti novi kriterijum održivosti kako bi se osiguralo da se upotreba otpada i ostataka u energetske svrhe strogo rukovodi prema hijerarhiji otpada, tako da se za proizvodnju energije koristi samo odvojeno prikupljeni biološki otpad.

Virtuelne valute zahtevaju veliku potrošnju električne energije

NUJORK - Snaga koja je potrebna za stvaranje virtuelne valute biće ekvivalentna 140 TWh energije u 2018. To je skoro 0,6 posto ukupne potrošnje u svetu. Analitičari investicione banke Morgan Stanley procenjuju da će ove godine "rudari" bitcoina i drugih digitalnih valuta širom sveta potrošiti više struje nego, na primer, jedna Argentina. Istovremeno, ovo „rudarenje će povećati potražnju za obnovljivim izvorima energije

Ako kriptovalute i dalje budu uvećavale svoje vrednosti, očekujemo da će se i svetska potrošnja struje povećati“, rekao je Nicholas Ashworth, vodeći analitičar banke. Ovaj stručnjak kaže da možda ove brojke neće pokrenuti neke veće akcije, ali ističe da je ovo prilika za rast korporacija iz energetskog sektora, za ulaganje u zelene projekte i skladištenje energije. U Morgan Stanley-u međutim i upozoravaju da „velika neizvesnost vlada trenutno na tom području, i potrošnja energija se shvata olako. Ovom pitanju bi trebalo pristupiti ozbiljnije“, navode eksperti banke.

Reorganizacija najstarijeg svetskog energetskog regulatora

LONDON - Britanski energetski regulator Ofgem saopštio je 15. januara da će reformisati svoju organizacionu strukturu i u aprilu u tri sektora, kako bi bolje odgovorio zaštiti potrošača: Potrošači i tržišta, koji će se baviti trgovinama na veliko i malo, izvršnim funkcijama vezanim za potrošače; Upravljanje sistemom i mreže, koji će se fokusirati na naredni krug kontrole mrežarina koji treba da počne 2021. i pripremiti se za brze promene u britanskom energetskom sistemu; i Korporativne i standardne usluge, koji će pružati usluge poslovne podrške Ofgem-u i sprovesti ekološke planove za potrebe vlade.

Grčka elektroprivreda kupuje EDS, trgovca električnom energijom

SKOPLJE - Grčka nacionalna elektroenergetska kompanija Public Power Corporation (DEI), saopštila je da je blizu dogovora o kupovini Energy Delivery Solutions (EDS), vodeće kompanije za trgovinu električnom energijom u Makedoniji, koja ima portfelj od 2 TWh. Prema pisanju makedonskog portala *Republika*, grčka firma je potpisala pismo o namerama za kupovinu EDS grupe i njenih filijala u jugoistočnoj Evropi. EDS Grupa ima podfirme u Srbiji, uključujući Kosovo i u Slovačkoj, a ima licence za trgovanje električnom energijom i u Hrvatskoj, Bugarskoj i Mađarskoj. U Makedoniji je EDS vodeća kompanija za trgovinu i snabdevanje električnom energijom i pokriva više od 73% tog tržišta.

Počela gradnja prijemnog terminala Turskog toka na kopnu Turske

AMSTERDAM – Radovi na projektu Turski tok na kopnu Turske počeli su izgradnjom prijemnog terminala za offshore sekciju gasovoda, **saopšteno** je u sredu iz Gaspromove operativne kompanije South Stream Transport BV, sa sedištem u Amsterdamu. Sa početkom onshore izgradnje u gradu Kijikoj, na nekih 100 kilometara od Istanbula, projekat se sada realizuje u tri građevinske oblasti: na kopnu Rusije, na kopnu Turske i u crnomorskom podmorju.

Gasprom dobio dozvolu i za drugu cev Turskog toka

MOSKVA – Ruski Gasprom saopštio je u petak da je od Turske dobio autorizaciju za gradnju druge cevi offshore segmenta gasovoda Turski tok, sa pravcem do obale Turske. Za sada ostaje predviđeni plan da obe cevi ovog magistralnog gasovoda budu konačno stavljene u rad na vreme, pre 2019. godine, citira Tass prvog čoveka ruskog gasnog kolosa, Alekseja Milera.

„Od 2015. sprovedena su ispitivanja kako bi se utvrdile najbolje lokacije za projekat, koje su turske vlasti odobrile u septembru prošle godine. Sve neophodne dozvole za pripremne radove na tim lokacijama su obezbeđene,“ saopšteno je iz kompanije South Stream.

Izgradnja zemaljskih objekata na ruskoj strani Crnog mora, kod grada Anapa, je u završnoj fazi i treba da bude kompletirana ove godine. Pioneering Spirit, najveće konstrukciono plovilo u svetu za ovu vrstu poslova, nastavlja radove na polaganju cevi na dnu Crnog mora. Prva cev Turskog toka, namenjena za isporuke gasa toj zemlji, će izbiti na obalu Turske u maju ove godine i početi sa transportom gasa na kraju 2019. Iza nje sledi izgradnja druge cevi, takođe transportnog kapaciteta 15,75 milijardi kubnih metara godišnje za potrebe Evrope. Njen pravac još nije definisan, a u opciji su obale Grčke, ili Bugarske.

Rekordne duge pozicije znak za uzbunu - upozoravaju konsultanti

NUJORK - Trgovci terminskim ugovorima nafte upravo su postavili novi svetski rekord: Njihove opklade da će cene nafte ići još više na gore (432.000 više dugih od kratkih pozicija na kraju minule nedelje) nikada u istoriji nisu bile veće, piše u ponedjeljak The New American Magazine, sa velikim ALI u naslovu osvrta. Ali se odnosi na upozorenje analitičara JBC Energy da bi ovaj optimizam mogao biti kratkog veka. Ta uticajna konsultantska kuća poručila je u ponedjeljak svojim klijentima: „Iz osnovne (tržišne) perspektive, ovaj talas iz SAD upravljanog novca predstavlja za nas jasan znak za uzbunu.“

Sa niskih nivoa u junu, cena za terminske isporuke američke nafte porasla je za skoro 50%. U Londonu, Brent nafta trgovana je za iznad 70\$, prvi put od decembra 2014. godine.

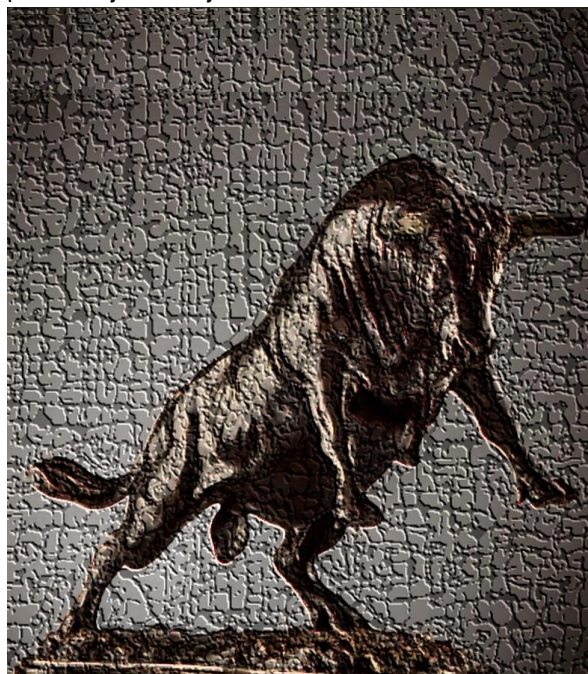

Utemeljen optimizam trgovaca

Optimizam trgovaca je zasnovan na nespornim činjenicama. Slabiji američki dolar pojeftinjuje američku naftu. Broj aktivnih bušećih setova u SAD je i dalje upola manji nego što je bio pre dve godine. Proizvodnja nafte u Venecueli je u kolapsu zajedno sa privredom te zemlje. Američki proizvođači nafte iz škrljaca su pod pritiskom akcionara da počnu sa isplatama dividendi umesto ulaganja u novu proizvodnju putem deficitarnog finansiranja. Privrženost učesnika OPEC+ sporazuma dogovorenim rezovima proizvodnje ostaje iznenađujuće visoka. U isto vreme svetska potrošnja energije premašuje očekivanja, s obzirom da globalna privreda u velikoj meri odražava ono što se događa u SAD. Najzad, zalihe u SAD i među članicama OECD su u konstantnom padu više meseci.

Međutim ...

U energetsom biznisu, ništa međutim nije konstantno sve se menja, pa se tako već beleži rast broja aktivnih bušotina u SAD, na nivou nedelje, a ne meseci uz deset novih u poslednjih sedam dana, sa ukupno trenutno 757 koje vade naftu. Dve ključne energetske informativne agencije, OECD-ova IEA i američka EIA, prognoziraju da će SAD pred kraj 2018. dostići blizu 11 miliona barela dnevne proizvodnje, sa lanjskih 9,6 mbd.

U isto vreme, ne treba zaboraviti da je jesen period za remont rafinerija, što će dodatno smanjiti potrošnju nafte, barem privremeno. Najzad nepoznanica je i sastanak OPEC i ne-OPEC partnera u junu, preciznije da li će u svetlu sadašnjih cena nafte na njemu biti dogovoren nastavak strategije rebalansiranja tržišta kroz ograničenje proizvodnje i u 2019.

Što se tiče Eugen-a Weinberg-era, šefa sektora za robne analize u frankfurtskoj Commerzbank, rezultat je jasan: „Sedamdeset dolara (za barel) je previše. To nije potpuno neočekivano, ali američki škrljni sektor će reagovati i OPEC-ova strategija će biti veoma uzdrmana.“ Ako je on u pravu, niže cene nafte, možda i mnogo niže od sadašnjih, mogu baš u vreme letnjih saobraćajnih špiceva obradovati vozače, a rastužiti naftaše.

Cvijanović: Metodologija na nivou BiH – tarifiranje gasa na nivou entiteta

BANJALUKA - Predsednica Vlade Republike Srpske Željka Cvijanović izjavila je u ponedjeljak da još nema dogovora u vezi sa tržištem gasa u BiH. "Ostalo je da se razgovara o predlogu određenog zakona koji je u prethodnom periodu izrađivala Energetska zajednica na osnovu određenih sugestija učesnika iz BiH, ali još nema konačnog rešenja", rekla je Cvijanovićeva novinarima u Banjaluci.

Ona je naglasila da je izrada metodologija (određivanja cena) na nivou BiH može biti prepuštena regulatorima, ali da sve ostalo, od tarifiranja i svih operativnih, tehničkih i implementacionih rešenja mora biti na entitetu. "Izradili smo zakon o gasu s obzirom da je to naša nadležnost. On je potpuno usklađen sa evropskom regulativom", zaključila je Cvijanovićeva, a prenosi portal energetika.ba.

Ina obustavila isporuku gasa Petrokemiji

ZAGREB – Hrvatska naftno-gasna kompanija INA je u četvrtak 18. januara ujutro obustavila isporuku prirodnog gasa tamošnjoj firmi za proizvodnju đubriva Petrokemiji, ali, kako saznaje **N1**, ona će nastaviti s radom. "Zbog neplaćenih isporuka prirodnog gasa i neispunjavanja finansijskih odredbi ugovora o kupoprodaji gasa, a radi zaštite svojih poslovnih interesa, INA je primorana da razmotri mogućnosti nastavka snabdevanja Petrokemije prirodnim gasom," saopšteno je u sredu iz Ine. Iz Uprave Petrokemije je saopšteno da kutinska firma neće zaustavljati proizvodnju, niti prekidati isporuke kupcima.

OKTA preti napuštanjem Makedonije?

ATINA – Atinski portal themanews piše da je grčka kompanija OKTA, koja pokriva 75 odsto potreba BJR Makedonije za naftom i derivatima nafte, saopštila da bi zbog nekoliko nerešenih pitanja mogla napustiti tu zemlju, u kojoj je vlasnik i jedine rafinerije nafte. Informacija, objavljena u prvoj nedelji ove godine, za sada nije komentarisana ni sa jedne strane, niti se mogla proveriti na sajtu grčke kompanije.

Themanews navodi da OKTA pominje tri otvorena pitanja koja praktično podrivaju njene investicije u Makedoniji. Prvo je da naftovod između Skoplja i Soluna, koji trasom od 230 kilometara povezuje rafineriju OKTA sa rafinerijom Elefsina kompanije Hellenic Petroleum, godinama ne radi. Vlada u Skoplju oko ovog pitanja nije kontaktirala grčkog partnera već 11 godina.

Drugi otvoreni problem je novi makedonski zakon o energiji, koji samo reguliše snabdevanje prirodnim gasom i električnom energijom.

Na kraju, nije rešeno ni pitanje strateških rezervi, pošto OKTA čuva veliki deo tih obaveznih rezervi bez bilo kakve kompenzacije od strane vlade u Skoplju, prenosi atinski portal.

OKTA je u većinskom vlasništvu EL.P.ET. Balkaniki, podfirme grčke naftne grupe Hellenic Petroleum. OKTA poseduje kapacitete za preradu 2,5 miliona tona sirove nafte, odakle derivate izvozi i u Srbiju i Albaniju.